

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite-analiza diagnostic

Microregiunea Țara Făgetului este așezată în vestul României, în partea estică a județului Timiș și în partea estică a județului Arad, fiind o regiune organizată în jurul orașului Făget, denumit și orașul castanilor, oraș care este un reper foarte important din punct de vedere economic și al furnizării serviciilor de bază pentru așezările teritoriului GAL. Teritoriul este străbătut de Drumul European E673 și DN7, iar în imediata apropiere fiind și autostrada dinspre comuna Traian Vuia și continuă la intrarea în comuna Margina, fiind un atu din punct de vedere al transportului și circulației auto. Poziția geografică asigură un grad de deschidere determinant pentru viitorul său și un atu major care formează o zonă de contacte, mai ales datorită apropierii de autostradă.

Scurtă descriere a teritoriului acoperit de parteneriat:

Comunele ce alcătuiesc zona sunt următoarele: *Pietroasa* (cu satele Crivina de Sus, Poieni, Fărășești), *Tomești* (cu satele Luncaii de Sus, Luncaii de Jos, Baloșești, Colonia Fabrică, Românești), *Curtea* (cu satele Homojdia, Coșava), *Margina* (cu satele Coșevița, Breazova, Zarani, Sintești, Nemeșești, Coșteiul de Sus, Groși, Bulza), *Balinț* (cu satele Fădimac, Bodo, Târgoviște), *Dumbrava* (cu satele Răchita, Bucovăț), *Mănăștiur* (cu satele Remetea-Luncă, Pădurani, Topla), *Nădrag* (cu satul Crivina), *Bethausen* (cu satele Cladova, Cliciova, Cutina, Leucușești, Nevrincea), *Bârna* (cu satele Botești, Botinești, Drinova, Jurești, Pogănești, Sărăzani), *Traian Vuia* (cu satele Sudriaș, Jupani, Susani, Săceni, Surducu Mic), *Fârdea* (cu satele Hauzești, Gladna Montană, Gladna Română, Zolt, Mâtnicu-Mic, Drăgsinești) și *orașul Făget* (cu satele Bătești, Brănești, Jupânești, Bichigi, Povergina, Bunea Mare, Bunea Mică, Temerești, Begheiul Mic, Colonia Mică).

Relieful este deluros, respectiv muntos, făcând parte din zona dealurilor Lugoșului și a munților Poiana Ruscăi. Microregiunea este o zonă cu o mare valoare naturală și peisajistică. Înzestrată cu un relief variat și cu o bogată rețea hidrografică, zona situată pe golful Lugoșului în punctul de contact al dealurilor cu regiunea muntoasă, se învecinează la nord cu zona etnografică Lipova, la est cu zona Pădureni din județul Hunedoara, în sud peste versanții munților Poiana Ruscăi, cu zona etnografică Bistra, iar în vest cu zona etnografică Lugoș. Dintre formele de atracție Naturală care se găsesc în zonă putem aminti: Stancile, Pesterile, Poienile, Izvoarele (inclusive izvoare termale), Văile, Cascadele, Râurile și Pârâurile. Regiunea este străbătută de râul Bega.

Clima teritoriului este o climă specifică zonei de vest a României, cu o complexă interferență morfoclimatică (montan, piemontan și luncă) unde energia solară se repartizează diferențiat iar circulația maselor de aer vestice și nord-vestice îi dă anumite particularități ce se pot regrupa etajat de la zonă montană la zonă de luncă.

Resursele pe care se bazează potențialul economic al microregiunii sunt resurse proprii (terenuri arabile, pasuni, fanete, păduri, produse animaliere și vegetale), lemnul din zona. Toate acestea sunt necesare pentru rețeaua întreprinderilor de producție și servicii.

Flora și fauna sălbatică este diversificată și specifică zonei de interferență deal/munte din estul județului Timiș. Pasunile limitrofe pădurilor sunt acoperite în proporție de 50% cu arbuști diversi- mesteacan, stejar, plop, paducel iar murul și macesul sunt prezente pe toate pasunile din regiune. Pădurile din zona de deal sunt acoperite cu arbori de diferite esențe cum ar fi : cer, gorun, stejar, carpen, fag, salcam, tei și cires sălbatic, iar plantele întâlnite în aceste păduri sunt: feriga, ghimpele, diverse plante

medicinale precum păducel, rostopasca, urzica, lumânărica, etc. În regiune putem întâlni și importante plantații de castani.

Agricultura reprezintă principala activitate și o sursă importantă de venit pentru o mare parte a populației teritoriului GAL, populația activă din sectorul agricol fiind de 15.220 locuitori, ceea ce reprezintă 49,61% din total populație. Din suprafața totală agricolă de 57.595,80 ha, categoria de folosință arabil este de 33.552,09 ha, pășunile și fânețele sunt în suprafață de 23.238,06, iar vița de vie și livezile reprezintă 805,65 ha. Din total suprafață agricolă, ponderea cea mai mare o au terenurile arabile în procent de 58,25 %. Ca și pondere în structura culturilor, cerealele și oleaginoasele sunt cultivate pe suprafețele cele mai mare, urmate de legume. În ceea ce privește sectorul zootehnic, efectivul de animale este de 60.453 capete.

Activitățile sociale sunt derulate în regiune în principal de primării care asigură serviciile sociale necesare populației. Activitatea culturală a comunităților este asigurată de asemenea de Primării în cadrul Căminelor culturale existente aproape la nivelul fiecărui sat din teritoriul GAL. Serviciile medicale sunt asigurate de Cabinete Medicale Individuale, la nivelul fiecărei comune și în cadrul Spitalului Orășenesc Făget, care asigură serviciile la nivelul microregiunii. Cu o activitate în domeniul social care este relevantă pentru teritoriu se evidențiază ASOCIAȚIA CULTURAL UMANITARĂ "CULT-FAG" Făget, care sprijină acțiunile sociale, umanitare, sprijinirea persoanelor cu dizabilități, fără discriminare, promovează dezvoltarea de întreprinderi sociale, asigură suport în inserția socială, culturală, profesională. De asemenea, ASOCIAȚIA CULTURAL UMANITARĂ "CULT-FAG" promovează egalitatea de gen (inclusiv pe cele ale femeilor), vârstă, apartenență și de șansă, precum și a drepturilor omului.

Infrastructura educațională : - Grădinițe cu program normal în orașul Făget și satele aparținătoare al acestuia și în fiecare comună a teritoriului; - Grădiniță cu program prelungit: în orașul Făget, - Învățământ primar : în orașul Făget și satele aparținătoare al acestuia și în fiecare comună a teritoriului; - Învățământ secundar: Liceul Teoretic "Traian Vuia" Făget, Liceul Tehnologic „Traian Grozavescu” Nădrag.

Patrimoniul arhitectural și cultural cuprinde monumente arhitecturale remarcabile, specifice teritoriului, elementele de identitate locală:

- cetăți și castele: Cetatea Fagetului;
- biserici și mănăstiri; - biserici ortodoxe, biserici baptiste, penticostale, reformate. În zonă există mănăstiri cunoscute la nivel național și internațional: Mănăstirea Izvorul lui Miron din Românești; Mănăstirea de măicuțe din Luncaii de Sus cu hramul Acoperământul Maicii Domnului și Sfinții Împărați Constantin și Elena; Manastirea de maici de la Fardea cu hramul Adormirea Maicii Domnului; Biserica de lemn „Trei ierarhi” Troaș ;
- case memoriale - 4 : Casa Memoriala "Traian Vuia" - Traian Vuia, Casa Memoriala "Traian Iancu" - Faget și Casa Memoriala "Sorin Titel" Margina, Muzeul aeronautic "Traian Vuia" - Traian Vuia;
- castre (roman, dacic etc.); - Situl arheologic „Dambul Tatarilor și Gomile” din Troaș;
- meșteșuguri specifice (pictură pe sticlă, cojocărit, port specific etc.); - impletit cosuri de nuiete, atelier de potcovarie, atelier de olărit;
- obiceiuri locale etc. - Festivalele tradiționale sunt considerate rugile satului. Alte festivaluri organizate în regiune: Festivalul gastronomic internațional (gulas) „Lingura de aur”, Festivalul internațional de cantece și dansuri populare, Târg agricol;

Populația pe grupe de vârstă și sex -demografie

Numărul total al locuitorilor care fac parte din aria teritorială a Grupului de Acțiune Locală Asociația Microregională Țara Făgetului este conform RPL 2011 de 30.608 locuitori, dispuși pe o suprafață totală de 1.281,81 km².

Teritoriul acoperit de Grupul de Acțiune Locală Asociația Microregională Țara Făgetului, are o densitate de 23,9 locuitori/km², inferioară densității județului Timiș (78,6 locuitori/km²), densității regiunii de dezvoltare Vest (57,1 locuitori/km²), cât și celei de la nivel național (84,4 locuitori/km²), ceea ce prioritizează atragerea populației în zonele rurale în primul rând prin îmbunătățirea calității vieții din mediul rural, dar și prin crearea de locuri de muncă.

Structura populației GAL -ului pe grupe de vârstă la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, care reprezintă potențialul sprijin în implementarea strategiei de dezvoltare locală:

siruta	localitate	sexul	total loc.	total 20-39 ani	%	total 40-59 ani	%	total 60 ani +	%
156801	ORAS FAGET	Total	6761	1691	25.01	1797	26.58	1678	24.82
156801		Masculin	3309	877		895		709	
156801		Feminin	3452	814		902		969	
155546	BALINT	Total	1596	363	22.74	396	24.81	482	30.20
155546		Masculin	782	199		208		193	
155546		Feminin	814	164		188		289	
155957	BARNA	Total	1640	514	31.34	372	22.68	322	19.63
155957		Masculin	865	286		209		135	
155957		Feminin	775	228		163		187	
155840	BETHAUSEN	Total	3057	798	26.10	709	23.19	763	24.96
155840		Masculin	1493	413		374		314	
155840		Feminin	1564	385		335		449	
156589	CURTEA	Total	1193	285	23.89	309	25.9	340	28.50
156589		Masculin	591	165		145		158	
156589		Feminin	602	120		164		182	
156767	DUMBRAVA	Total	2659	662	24.90	704	26.48	619	23.28
156767		Masculin	1350	359		362		278	
156767		Feminin	1309	303		342		341	
156927	FARDEA	Total	1750	421	24.06	453	25.89	533	30.46
156927		Masculin	877	220		234		248	
156927		Feminin	873	201		219		285	
157736	MANASTIUR	Total	1658	431	26.00	414	24.97	368	22.20
157736		Masculin	850	235		220		145	
157736		Feminin	808	196		194		223	
157585	MARGINA	Total	2186	489	22.37	553	25.3	628	28.73
157585		Masculin	1089	253		288		260	
157585		Feminin	1097	236		265		368	
157898	NADRAG	Total	2836	786	27.72	861	30.36	639	22.53
157898		Masculin	1407	417		444		263	
157898		Feminin	1429	369		417		376	

158136	PIETROASA	Total	1120	281	25.09	248	22.14	245	21.88
158136		Masculin	606	168		129		102	
158136		Feminin	514	113		119		143	
158895	TOMESTI	Total	2093	538	25.70	602	28.76	577	27.57
158895		Masculin	1028	288		298		254	
158895		Feminin	1065	250		304		323	
159071	TRAIAN VUIA	Total	2059	536	26.03	472	22.92	572	27.78
159071		Masculin	1032	292		245		241	
159071		Feminin	1027	244		227		331	
	total general loc.		30608	7795		7890		7766	
	media%				25.5		27.33		25.58

Din totalul populației teritoriului GAL de 30.608 locuitori, persoanele cuprinse între vârsta de 20-39 ani reprezintă 25,5%, persoanele cuprinse între vârsta de 40-59 ani reprezintă 27,33%, iar persoanele cu vârsta de 60 ani și peste reprezintă 25,58%. Pentru realizarea obiectivelor strategiei de dezvoltare locală se estimează conform analizei SWOT că persoanele cuprinse între vârsta de 20-60 ani vor avea o contribuție semnificativă în realizarea obiectivelor previzionate.

UAT- urile din cadrul teritoriului acoperit care cuprind:

- Zonele Sărace pentru care indicele de dezvoltare umană locală (IDUL) are valori mai mici sau egale cu 55¹

sirsup	jud	LOCALITATE	IDUL 2011	Populatie 2011	urban/ rural
155546	TIMIS	BALINT	54.14	1596	rural
155957	TIMIS	BARNA	53.90	1640	rural
156589	TIMIS	CURTEA	52.68	1193	rural
157736	TIMIS	MANASTIUR	52.68	1658	rural
158136	TIMIS	PIETROASA	49.51	1120	rural
158895	TIMIS	TOMESTI	50.03	2093	rural

Din totalul componenței teritoriului (13 la număr) se observă că șase comune sunt încadrate în zonă săracă cu un indice de dezvoltare umană locală sub 55. Din aceste comune, două se încadrează și la zonă defavorizată. Comunele prezentate în tabel sunt cu cele mai modeste nivele de creștere a dezvoltării umane.

- Lista ariilor naturale protejate

NATURA 2000 - Situri de importanță comunitară (SCI)²

Județ	Nat_Lev - Name	Cod Siruta	Localitate	Nume Sit	Cod Sit	Suprafața mp ²	Supraf ața km ²
TIMIȘ	Comuna	156589	CURTEA	Podișul Lipovei- Poiana Rusca	ROSCI035 5	29777725,5 6	29,78

¹ Lista-UAT-urilor-cu-valorile-IDUL-corespunzatoare, <http://www.madr.ro/informari-dezvoltare-rurala/informari/actualitate-pndr-2014-2020/2891-anunt-deschidere-sesiune-de-depunere-a-strategiilor-de-dezvoltare-locala-sdl-aferente-masurii-19-dezvoltarea-locala-leader.html>

² file:///C:/Users/User/Downloads/Lista-ariilor-naturale-protejate-Natura-2000_1.pdf

TIMIȘ	Comuna	157585	MARGINA	Podișul Lipovei-Poiana Rusca	ROSCI035 5	72567483,0 8	72,57
TIMIȘ	Comuna	158136	PIETROAS A	Podișul Lipovei-Poiana Rusca	ROSCI035 5	146742549, 07	146,74
TIMIȘ	Comuna	158895	TOMEȘTI	Podișul Lipovei-Poiana Rusca	ROSCI035 5	39425180,4 0	39,43
TIMIȘ	Comuna	158895	TOMEȘTI	Podișul Lipovei-Poiana Rusca	ROSCI035 5	3098,96	0,00
TIMIȘ	Comuna	158136	PIETROAS A	Tinutul Pădurenilor	ROSCI025 0	77546,27	0,08
TIMIȘ	Comuna	158895	TOMEȘTI	Tinutul Pădurenilor	ROSCI025 0	6,77	0,00
TIMIȘ	Comuna	157898	NĂDRAG	Rusca Montană	ROSCI021 9	419239,03	0,42
TIMIȘ	Comuna	158895	TOMEȘTI	Rusca Montană	ROSCI021 9	5078,96	0,01
TIMIȘ	Comuna	158895	TOMEȘTI	Rusca Montană	ROSCI021 9	3098,96	0,00
TIMIȘ	Comuna	157585	MARGINA	Defileul Mureșului	ROSCI006 4	1792932,14	1,79

Din totalul de 13 unități administrativ teritoriale, în cinci comune există situri de importanță comunitară în suprafață de 290,82 km², așa cum rezultă din tabelul de mai sus. Totalul suprafeței unde se găsește Sit de importanță comunitară reprezintă 22,68 % din totalul suprafeței teritoriului GAL.

În teritoriul GAL se regăsesc și zone cu o valoare naturală ridicată³, pe raza comunelor Bârna, Bethausen, Curtea, Dumbrava, Fârdea, Nadrag, Pietroasa, Tomești și Traian Vuia.

- POPULAȚIA STABILĂ DUPĂ ETNIE

Conform RPL 2011 și atașamentului⁴ la Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția Strategiilor de dezvoltare locală, din totalul populației stabile de 30608, etnia română reprezintă ponderea cea mai mare în jur de 88%, iar următoarele etnii maghiară, romă și ucraineană reprezintă 4,40%, 1,14% și 2,94%. Celelalte etnii precum cea germană, slovacă, italiană reprezintă sub 1% din total populație stabilă.

³ Zone cu valoare naturală ridicată, file:///C:/Users/User/Downloads/Lista-zonelor-cu-valoare-naturala-ridicata-HNV_1.pdf

⁴ Populația stabilă după etnie-județe, municipii, orașe, comune